

Наукові перспективи
Видавнича група

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ У СУЧАСНІЙ
НАУЦІ

№4(34)

2025

*Серія: історія та
археологія,
державне
управління,
економіка,
педагогіка,
техніка,
право*

*Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління
Асоціація науковців України
Науковий парк Національного Авіаційного Університету*

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Актуальні питання у сучасній науці»

*(Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка»,
Серія «Державне управління», Серія «Техніка»,
Серія «Історія та археологія»)*

Випуск № 4(34) 2025

Київ – 2025

*Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration
Association of Scientists of Ukraine
Scientific Park of the National Aviation University*

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

«Current issues in modern science»

*("Pedagogy" Series, "Law" Series, Economy Series,
"Public Administration" Series, "Technology" Series,
"History and Archeology" Series)*

Issue № 4(34) 2025

Kyiv – 2025

«Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2025. № 4(34) 2025. С. 1652.

Свідоцтво про державну реєстрацію Серія Серія КВ № 25116-15056Р.

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022 № 894 журналу присвоєні категорії "Б" із права (спеціальність - 081 Право), економіки (спеціальність - 076 Підприємництво та торгівля), педагогіки (спеціальність – 014 Середня освіта) та державного управління (спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування).

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2023 № 185 журналу присвоєно категорію "Б" із історії та археології (спеціальність - 032 Історія та археологія)

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 11.04.2025, № 4/4-25).

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук Азербайджану (Баку, Азербайджан), Міждержавної гільдії інженерів консультантів, громадської організації «Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і психологів з духовно-морального виховання».

Журнал публікує оригінальні дослідницькі та оглядові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів державного управління, права, економіки, історії, педагогіки, техніки для їх інтеграції у європейський, світовий науковий простір. Цільова аудиторія: науковці, працівники вищих навчальних закладів та наукових інституцій, здобувачі вищої освіти, а, також фахівці тематики журналу.

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор: Даниїл Олександр Іванович - доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна)

Редакційна колегія:

- Балаласва (Дорошенко) Катерина Вікторівна - кандидат технічних наук, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Бельська Тетяна Валентинівна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри менеджменту Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості (Київ, Україна)
- Будник Вікторія Анатоліївна - кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бізнес-логістики та транспортних технологій Державного університету інфраструктури та технологій (Київ, Україна)
- Гбур Зоряна Володимирівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна)
- Герасименко Юлія Сергіївна - доктор економічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти Державного закладу вищої освіти «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України (Біла Церква, Україна)
- Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна)
- Закієв Іслам Муса-Оғли - старший науковий співробітник кафедри підтримання льотної придатності авіаційної техніки Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Заячківська Оксана Василівна - кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна)
- Іванченко Євгенія Вікторівна — кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

- Ігнатюк Сергій Ромуальдович - доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Ільїна Анастасія Олександрівна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри публічного управління і адміністрування Національного торговельно-економічного університету (Київ, Україна)
- Ісайкіна Олена Дмитрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії та документознавства Національного авіаційного університету, член Спілки краєзнавців України (Київ, Україна)
- Кавіліна Ганна Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Кардаш Оксана Любомирівна — кандидат економічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій та економічної кібернетики Навчально-наукового інституту автоматизації, кібернетики та обчислювальної техніки Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, Україна)
- Карусевич Михайло Віталійович - доктор технічних наук, професор, професор кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Катеринчук Іван Степанович - доктор технічних наук, професор кафедри телекомунікаційних та інформаційних систем Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Кінзерявий Василь Миколайович — кандидат технічних наук, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Коваленко Валентин Васильович - доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України (Київ, Україна)
- Ковтун Владислав Юрійович — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Комнатний Сергій Олександрович - докторант кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Корченко Анна Олександрівна — доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Корченко Олександр Григорович — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Котельницький Назар Анатолійович - кандидат історичних наук, доцент кафедри права Чернігівського інституту інформації, бізнесу та права Міжнародного науково - технічного університету імені академіка Юрія Бугая, член - кореспондент Центру українських досліджень Інституту Європи РАН (Чернігів, Україна)
- Кошетар Уляна Петрівна - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри української мови та культури Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Пупика (Київ, Україна)
- Кравчук Володимир Миколайович — доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Крижина Наталія Павлівна – доктор наук державного управління, професор, Заслужений лікар України, директор Навчально-Наукового медичного інституту Київського міжнародного університету (Київ, Україна)
- Куриш Наталія Костянтинівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора з науково-навчальної роботи, Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області (Чернівці, Україна)
- Марушева Олександра Анатоліївна - доктор наук з державного управління, доцент, завідувач кафедри публічного управління та інформаційного менеджменту ПВНЗ Університет Новітніх Технологій (Київ, Україна)
- Маслак Тетяна Петрівна - кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри конструкції літальних апаратів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Матяш Ольга Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Миргород-Карпова Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, заступник директора з наукової роботи, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету (Суми, Україна)
- Михайленко Любов Федорівна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри алгебри і методики навчання математики Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (Вінниця, Україна)
- Михальчук Роман Юрійович - кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри всесвітньої історії Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Мізюк Вікторія Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету управління, адміністрування та інформаційної діяльності Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
- Мірошніченко Валентина Іванівна - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (Хмельницький, Україна)
- Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща)
- Ніколаєв Микола Ілліч - доктор історичних наук, професор кафедри історії на методику її навчання Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Одеса, Україна)
- Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна)
- Огієнко Альона Володимирівна - доктор економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт та послуг Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

- Оніщенко Наталія Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, академік НАПрН України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права ім. В.М.Корецького НАН України (Київ, Україна)
- Орлова Наталія Сергіївна — доктор наук з державного управління, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)
- Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна)
- Павлова Олена Миколаївна - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк, Україна)
- Палічук Юрій Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри медицини катастроф та військової медицини Буковинського державного медичного університету (Чернівці, Україна)
- Присяжнюк Олексій Миколайович - кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Одеса, Україна)
- Пушкар Ірина Володимирівна – кандидат наук з державного управління, доцент, професор кафедри обліку та оподаткування Запорізького національного університету, сертифікований аудитор, член Аудиторської Палати України, член громадської організації «Професійна організація аудиторів, бухгалтерів та викладачів ОКД» (Запоріжжя, Україна)
- Робах Ігор Юрійович - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Харків, Україна)
- Руденко Юлія Анатоліївна - доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти ДЗ "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського (Одеса, Україна)
- Сидоренко Вікторія Миколаївна —асистент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Сирник Ярослав - доцент кафедри етнології та культурної антропології Вроцлавського університету (Вроцлав, Польща)
- Січкаренко Галина Геннадіївна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Київ, Україна)
- Соцілко Ірина Миколаївна - доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету (Київ, Україна)
- Тарчинська Юлія Георгіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інструментального виконавства Рівненського державного гуманітарного університету (Рівне, Україна)
- Терещенко Юрій Матвійович — доктор технічних наук, професор, лауреат Державної премії в області науки і техніки України, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)
- Толочко Світлана Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник лабораторії позашкільної освіти Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна)
- Хитровська Юлія Валентинівна - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Київ, Україна)
- Хохлачова Юлія Євгеніївна — кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки інформаційних технологій Національного авіаційного університету (Київ, Україна)
- Чумак Оксана Володимирівна - доктор економічних наук, доцент, науковий співробітник відділу статистики і аналітики вищої освіти Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики», (Київ, Україна)
- Шандра Наталія Андріївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів, Україна)
- Шеремет Інеса Володимирівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри медикобіологічних та валеологічних основ охорони життя і здоров'я Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова (Київ, Україна)
- Шологон Лілія Іванівна - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ, Україна)
- Якимчук Олег Феодосійович - керівник групи білінгу Відділу бізнес-систем Департаменту інформаційних технологій ПРАТ «Рівнеобленерго» (Рівне, Україна)
- Якушенко Олександр Сергійович — кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, доцент кафедри авіаційних двигунів Національного авіаційного університету (Київ, Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Економіка»

Ostrohliad V.K. <i>ORGANIZATIONAL MECHANISM OF HUMAN RESOURCES FOR BUSINESS ENTITIES</i>	20
Бензарь А.С., Пестова О.А. <i>ФАНДРАЗИНГОВА ПІДТРИМКА ВІД ДЕРЖАВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	29
Кльоба Р.Л. <i>СУЧАСНИЙ СТАН ВПЛИВУ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ</i>	43
Кондратенко Н.О., Величко В.А., Троян В.І. <i>КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНАХ І ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ</i>	56
Красносельський В.О. <i>ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ГРАНТОДАВЦІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ</i>	66
Лещук Г.В., Кубарич Т.В. <i>МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ СИСТЕМАМИ ЗАКЛАДІВ ХАРЧУВАННЯ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ</i>	82
Любимов М.О., Педченко Н.С., Бадран О.В., Штефан В.Г. <i>СУТНІСТЬ І КЛАСИФІКАЦІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В КОНТЕКСТІ МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ</i>	93
Охрименко І.Б., Примостка Л.О. <i>КОМПЛАЄНС-МЕНЕДЖМЕНТ У БАНКУ: СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ В КОРПОРАТИВНОМУ УПРАВЛІННІ ТА КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ</i>	104
Рябикіна К.Г., Рябикіна Н.І., Короленко О.Б., Ртищев С.А. <i>ОРГАНІЗАЦІЯ ДОКУМЕНТООБІГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ</i>	133

СЕРІЯ «Державне управління»

Баряхтар М.П. <i>МІСЦЕ ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ВЕКТОР ПІДВИЩЕННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ</i>	147
Бєльська Т.В. <i>ЦИФРОВЕ ВРЯДУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОПТИМІЗАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У МЕГАПОЛІСАХ</i>	157
Борисенко О.П., Гарнага І.В. <i>АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ</i>	168
Демченко Д.О. <i>ЕКСПЛІКАЦІЯ ПОНЯТТЯ «ДЕРЖАВА» ТА ЇЇ СУЧАСНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ</i>	180
Дєгтяр О.А. <i>ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІЦНЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В СИСТЕМАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	194
Дзюрах Ю.М., Кунтий С.М. <i>АНАЛІЗ РІВНЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ТА ДОПОМІЖНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ</i>	207
Дуліна О.В., Панченко Г.О. <i>СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ</i>	224
Євсюкова О.В., Михайлова Т.М. <i>ПЕРСПЕКТИВИ КОНФІГУРАЦІЇ ВІДНОСИН УКРАЇНА-НАТО: ПОЛІТИКО-ДИПЛОМАТИЧНИЙ КОНТЕКСТ</i>	237
Ісаченко Д.С. <i>ПРОБЛЕМИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНИХ ПОСЛУГ В КОНТЕКСТІ ДЕМОКРАТИЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА</i>	253
Качмарський В.В. <i>ПАРТИЦИПАТОРНЕ БЮДЖЕТУВАННЯ, ЯК АНАЛІЗ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ НАСТРОЇВ ТА ПОТРЕБ МІСТ УКРАЇНИ</i>	267

Коцюбинський О.В. <i>РОЗВИТОК ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ЯК ПАРАДИГМА МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЮ СФЕРОЮ УКРАЇНИ</i>	279
Латинін М.А., Берлізова В.А. <i>ФОРМУВАННЯ ЄДИНОЇ ПРОСТОРОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОС- ПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ТА ЗАЛІЗНИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: ЧИ Є ПОТЕНЦІАЛ ДЛЯ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА?</i>	293
Любченко А.В. <i>МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ УКРАЇНИ ТА ЄС У СФЕРІ МІЖНАРОДНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ</i>	309
Мазур Ю.В., Жабко Є.В. <i>ПРИНЦИПИ ТА МОДЕЛІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я</i>	321
Машков О.А., Мухіна К.Е., Присяжний В.І. <i>СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО СИНТЕЗУ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЗАБЕЗПЕ- ЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ</i>	330
Мельниченко О.А., Кривенко О.І., Єрмоменко Г.В., Косенко А.В. <i>ДОБРОЧЕСНІСТЬ: СУТНІСТЬ, ВИДИ, ЕЛЕМЕНТИ, ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА</i>	341
Молибога Р.М. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСПОРТНО- ЛОГІСТИЧНОЮ СФЕРОЮ В КРАЇНАХ ЄС</i>	354
Мосін А.В. <i>АНАЛІЗ ВПЛИВУ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ НА РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК: МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ</i>	368
Москаленко А.В., Золотарьов В.Ф. <i>ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ НА ТЕХНІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЮ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: У ПОШУКУ БАЛАНСУ БЕЗПЕКИ ТА ФІНАНСОВОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ?</i>	381
Непомнящий О.М., Дегтяр О.А., Прав Р.Ю. <i>ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ</i>	396
Нікітенко Р.П. <i>ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНИХ ПРОГРАМ СКРИНІНГУ РАКУ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ: МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМИ ІНІЦІАТИВАМИ</i>	410

Орлова Н.С., Козирєва О.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ ТА НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ</i>	426
Позичанюк К.І. <i>РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ЗАСАД СТАЛОГО РОЗВИТКУ</i>	437
Пукір Д.О. <i>ПРОБЛЕМИ МЕХАНІЗМІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	449
Романюк Ю.М. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ</i>	461
Світлична В.Ю. <i>СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ РОЗРОБКИ ЗАХОДІВ БЕЗКОНФЛІКТНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ</i>	472
Серьогіна Н.О., Борецький О.П. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ</i>	483
Серьогіна Н.О., Горбатюк О.М. <i>УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ТА ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ</i>	495
Статівка Н.В., Набока Л.В., Гришина Н.М. <i>ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК МЕХАНІЗМ ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ: РОЛЬ МЕДІАГРАМОТНОСТІ У ЗМІЦНЕННІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ</i>	507
Таран Є.І. <i>ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАГРОЗ НА ДЕРЖАВНУ СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЮ БЕЗПЕКОЮ</i>	520
Ханик А.С. <i>ОСНОВНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ</i>	529
Худоба О.В., Тоцька В.Є. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ПРОФІЛАКТИКИ ДИТЯЧОЇ ІНВАЛІДНОСТІ В УМОВАХ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ</i>	541

СЕРІЯ «Право»

- Булик І.Л., Бухтіяров О.А., Стрельченко О.Г.** 555
*СУЧАСНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ «ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»:
НОВІ ПОГЛЯДИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ*
- Вавринчук М.П., Тарасевич Т.Ю.** 567
*АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВА МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА
СКЛАДОВА ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВНИКА*
- Вархов А.Г.** 575
*ДОБРОЧЕСНІСТЬ І ПРАКТИКА ЇЇ УТВЕРДЖЕННЯ У НАЦІОНАЛЬНІЙ
ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ: ОСОБЛИВОСТІ І ПЕРСПЕКТИВИ*
- Ващук О.С.** 588
*ПРОПОРЦІЙНІСТЬ ЯК КОНВЕНЦІЙНИЙ СТАНДАРТ ЮРИДИЧНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: АНАЛІЗ КРИТЕРІЇВ ЄСПЛ*
- Войцехівський С.В., Канцір В.С.** 595
*ВПЛИВ ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ПІДСЛІДНОСТІ НА ВИЗНАННЯ ДОКАЗІВ
НЕДОПУСТИМИМИ*
- Деревянко Н.З.** 608
*АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У
СУЧАСНИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЯХ*
- Діхтярук А.Б.** 619
*КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПРАВОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ
ДОСТУПУ ДО ВИЩОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРАВОВЕ
РЕГУЛЮВАННЯ*
- Іванець І.П.** 635
*ПРИНЦИП НЕПРИПУСТИМОСТІ ПОЗБАВЛЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ, КРІМ
ВИПАДКІВ, ВСТАНОВЛЕНИХ КОНСТИТУЦІЄЮ УКРАЇНИ ТА ЗАКОНОМ*
- Керопян А.А.** 649
*ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІ-
ДАЛЬНОСТІ ЗА НЕЗАКОННЕ ПЕРЕШКОДЖАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ АБО
ПРОВЕДЕННЮ ЗБОРІВ, МІТИНГІВ, ПОХОДІВ І ДЕМОНСТРАЦІЙ ЗА
КРИМІНАЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА ДЕЯКИХ ЗАРУБІЖНИХ
КРАЇН*
- Коба В.Б.** 659
*НАУКОВА ПОЛЕМІКА СТОСОВНО ПРОВЕДЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ОГЛЯДУ
ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КІБЕРЗЛОЧИНІВ*

Кориляк М.Б. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ УЧАСНИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ВІДНОСИН У ЖИТЛОВОМУ БУДІВНИЦТВІ</i>	671
Король В.В. <i>НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБМЕЖЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ПРОХОД- ЖЕННЯМ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В МИТНИХ ОРГАНАХ</i>	681
Котвицька Н.М., Маляр Я.А., Житарь Ю.І. <i>КОНСТИТУЦІЙНІ ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ ТА ПРОЦЕ- СУАЛЬНИЙ СТАТУС СВИДКА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ</i>	694
Кравчук М.В. <i>ОКРЕМА УХВАЛА ЯК ЗАСІБ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ</i>	705
Кузенко У.І. <i>ДЕПОРТАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ДО РОСІЇ: КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДНО ДО НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА</i>	721
Курило О.І., Денисюк О.В. <i>МАСОВІ ЗАХОДИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ТАКТИКА ДІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ</i>	730
Куртакова Г.О., Ребенок Н.О. <i>ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ</i>	744
Лопушинський І.П., Козакова Л.О., Момоток О.М. <i>ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ МОВ В ОСВІТ- НЬОМУ ПРОЦЕСІ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗАКОНОДАВЧОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ</i>	756
Маньгора В.В., Бевза К.В., Стадній І.В. <i>ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ УНІФІКАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА</i>	770
Матюх В.Є., Соколова І.О. <i>КОНЦЕПЦІЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ</i>	784
Пунда О.О., Арзянцева Д.А. <i>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ СПОЖИВАЧІВ У СФЕРІ E-COMMERCE</i>	797
Резнік О.М., Мех Ю.В. <i>ПРОХОДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В ОРГАНАХ СУДОВОЇ ВЛАДИ</i>	808

Руснак Л.М., Кушнір Я.В., Білінська Л.В. <i>КОНСТИТУЦІЙНІ РЕФОРМИ В США ХХ СТОЛІТТЯ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ПРАВ ЛЮДИНИ</i>	817
Сафронова Г.В., Дацюк Т.К., Ткачук А.І. <i>АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО СТАНДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ</i>	832
Середа Р.М. <i>ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ГЕОЛОГІЇ ТА НАДР УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ НАДРОКОРИСТУВАННЯ</i>	847
Соцька А.М., Ємельянов В.Р. <i>ЮРИДИЧНІ ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВІД ПРИМУШУВАННЯ ДО ШЛЮБУ ЧИ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ ЙОГО УКЛАДЕННЯ</i>	858
Хван Р.М. <i>КОНЦЕПТ «КОНСТИТУЦІЙНА ЛЮДИНА»: ДО ПИТАННЯ ПРО СТРУКТУРНУ ОРГАНІЗАЦІЮ ТА БЛОКОВУ АРХІТЕКТОНІКУ</i>	868
Хобга Ю.М. <i>ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА ВИМОГИ</i>	894
Худолєй Я.Г. <i>КЛАСИФІКАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ</i>	909
Шевченко Л.В., Мартиненко Д.Б., Славна О.В. <i>ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ</i>	915

СЕРІЯ «Педагогіка»

Sytniakivska S.M., Pertova S.I. <i>ADAPTIVE STRATEGIES FOR TEACHING BUSINESS ENGLISH IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS</i>	924
Байдюк О.С. <i>ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ</i>	936
Балакірєва В.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</i>	946

Биковець О. <i>ПРИНЦИПИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ РЕАБІЛІТАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ УНІВЕРСИТЕТУ</i>	954
Бялик О.В., Писаненко О.І. <i>ДОЗВІЛЛЄВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	966
Вакун О.В., Дерев'янка Н.Б. <i>ЄВРОПЕЙСЬКІ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ</i>	975
Волошин В.Д. <i>ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАНДАРТІВ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ</i>	984
Гончарук В.А., Лівітчук І.Ф., Мурашевська Н.М., Кузнецов М.О. <i>МАСОВА ТА ЕЛІТАРНА ЛІТЕРАТУРИ В УКРАЇНІ: ВЗАЄМОДІЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ</i>	993
Готич М.І., Мулик Н.Р. <i>ВПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ</i>	1004
Гришко С.В., Непша О.В. <i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ТА ЇХ ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ</i>	1015
Заяць М.Я., Ільницька Т.Г. <i>ІНКЛЮЗИВНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ЦИФРОВІЙ ФІНАНСОВІЙ ГРАМОТНОСТІ</i>	1029
Зданевич Л.В., Галус О.М., Поліщук О.С. <i>ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ДО ПРОТИДІЇ НЕГАТИВНОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОМУ ВПЛИВУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ЗМІСТ ТА ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ</i>	1038
Зуйков В.О., Терещук О.А., Кушнірчук А.Ю. <i>ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОГО КАПЕЛАНА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ</i>	1049

Ільніцька К.С. <i>ТЕРМОДИНАМІЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЗАКОНІВ ЧОРНИХ ДІР (до вивчення теми «Основи загальної теорії відносності»)</i>	1065
Істоміна К.Ю., Цубова О.Л. <i>РОЛЬ ІМЕРСИВНОГО НАВЧАННЯ У ПІДВИЩЕННІ РІВНЯ ВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ЗАГАЛЬНИЙ АНАЛІЗ</i>	1084
Карасевич С.А. <i>СТРАТЕГІЇ ПОКРАЩЕННЯ КОМАНДНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ТА ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНОМУ ФУТБОЛІ: ПСИХОЛОГІЧНІ, ТАКТИЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ</i>	1094
Клоновський Ю.Я. <i>ТЕОДОР ЦЕКЛЕР – ОРГАНІЗАТОР МІЖНАЦІОНАЛЬНОГО ШКІЛЬНИЦТВА У СТАНИСЛАВОВІ</i>	1103
Куріс Ю.В., Курчаба О.Є., Карлінська Я. <i>ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У КОНТЕКСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН З НАПРЯМКУ "БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ" ТА "ОХОРОНА ПРАЦІ"</i>	1114
Кухарчук Р.П., Нагай Д.А. <i>МОБІЛЬНІ СЕРЕДОВИЩА МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГРАМУВАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ</i>	1122
Лебідь І.Ю., Дутко О.М., Федорчук В.В. <i>ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ТА ГЕЙМІФІКАЦІЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ</i>	1131
Ломака О.С. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ STEM-ОСВІТИ НА УРОКАХ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ТА В ПОЗАКЛАСНІЙ ВИХОВНІЙ РОБОТІ</i>	1139
Лупак Н.М., Петухова Т.А., Сімак А.І., Козич І.В., Пономаренко О.В. <i>ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРМЕДІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ</i>	1154
Маркотенко Т.С., Мельник Л.В. <i>РУХЛИВІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ</i>	1163
Молоткіна В.К., Хмельницька Л.В., Новородовська Н.О. <i>ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ</i>	1172

- Неділько А.С., Горбачов О.** 1184
СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ФІЗИЧНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ-ПРИКОРДОННИКІВ, ЯКИХ ГОТУЮТЬ ДО ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ ЗА КОРДОНОМ
- Неділько А.С., Горбачов О.** 1192
ЗМІСТ ФІЗИЧНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ, ЯКИХ ГОТУЮТЬ ДО ТРИВАЛОГО ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ ЗА КОРДОНОМ
- Ночовна Н.В., Мякушко Н.С., Басенко Р.О., Товста С.П., Бацман О.С.** 1201
ОСОБЛИВОСТІ ЕТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ІЗ РІЗНИМИ СУБ'ЄКТАМИ ВЗАЄМОДІЇ: ПРАВОВІ ОСНОВИ ТА ЗМІСТ ПІДГОТОВКИ
- Овдієнко Є.О., Демчина Р.О., Зошак Л.М.** 1212
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
- Осіпчук Г.В.** 1225
ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ
- Павловський В.В., Шкатуляк Н.М., Усов В.В.** 1239
STEAM – ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗАКЛАДІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
- Прусак В.Ф., Козловська І.М., Заяць О.Я.** 1250
КРЕАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СЕРЕДОВИЩА САКРАЛЬНИХ СПОРУД У ПІДГОТОВЦІ АРХІТЕКТОРІВ ТА ДИЗАЙНЕРІВ
- Роєнко Л.М.** 1261
МОТИВИ ТА ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ТРУДОВОЇ АКТИВНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
- Сич Р.В., Герасимюк О.В., Горпинич П.А.** 1270
ПРОБЛЕМА ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ СТАНДАРТІВ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ У ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРАМ-ПРИКОРДОННИКАМ
- Скиба Н.М.** 1278
СТРУКТУРА МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЗАСОБАМИ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

- Совкова Т.С.** 1288
*ГНУЧКА СИСТЕМА ВИКОРИСТАННЯ НАТУРНОГО ТА ВІРТУАЛЬНОГО
ДЕМОНСТРАЦІЙНОГО ФІЗИЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ В УМОВАХ
ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ*
- Стратан-Артишкова Т.Б., Бузова О.Д.** 1301
*ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ АВТОРСЬКОЇ СПРОМОЖНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА*
- Тушко К., Торічний О.** 1312
*ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ТА ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВИХ ЯКОСТЕЙ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СКЛАДОВИХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ*
- Цюняк О.П., Ликтей Л.М.** 1321
*РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ
КЛАСІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ*
- Щербина С.М., Батюк А.М.** 1334
*ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА З БАТЬКАМИ В ПЕДАГОГІЧ-
НОМУ СУПРОВОДІ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У
ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ*

СЕРІЯ «Історія та археологія»

- Ананьїн О.В.** 1344
*ІСТОРИЧНИЙ ШЛЯХ ПРИКОРДОННОЇ ІНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ВІД
ВІЙСЬКОВОГО ФОРМУВАННЯ ДО ПРАВООХОРОННОГО ОРГАНУ*
- Анатольєв А.А.** 1357
*ВІЗІЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ВАЖЛИВОСТІ ПІВДЕННИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ:
БУДЖАК У ЧОРНОМОРСЬКІЙ КОНЦЕПЦІЇ ЮРІЯ ЛИПИ*
- Гриценко А.П., Прокопчук В.С., Крижанівський В.М.** 1369
*АНАЛІЗ ГРОШОВОГО ОБІГУ ТА ЛІЧБИ МОНЕТ НА ТЕРИТОРІЇ СІВЕРЩИНИ
XVII - XVIII СТ. ЗА ПИСЕМНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ*
- Кадол О.М., Зелений В.І., Савчук В.О.** 1379
ІДЕЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЗА ЧАСІВ ГЕТЬМАНЩИНИ
- Костюк Л.В.** 1396
*УЧАСТЬ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНО-
МІЧНИХ ПРОЦЕСАХ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД*

Кочетков В.В. <i>ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА США ТА М'ЯНМИ</i>	1406
Лаврова І.І. <i>УКРАЇНСЬКА ХУСТКА ЯК ОБ'ЄКТ ІСТОРИКО-ГЕНЕТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК МАТЕРІАЛЬНОЇ ТА ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ МУЗЕЙНОГО ФОНДУ УКРАЇНИ</i>	1419
Левченко І.М., Карпань А.П. <i>КРАСЗНАВЧА ТА ПАМ'ЯТКООХОРОННА РОБОТА НА ЧЕРКАЩИНІ: 1920-1930-ті РР.</i>	1431
Максимов О.В., Стельникович С.В. <i>ПРАКТИКИ РОЗГЛЯДУ ТА ВИРІШЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ В СУДАХ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. (НА ПРИКЛАДІ ЖИТОМИРСЬКОГО ОКРУЖНОГО СУДУ)</i>	1442
Манюк Р.А. <i>ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА З ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ОПРИШКІВСТВА</i>	1460
Міносян А.С., Варипаєв О.М. <i>ЗАХІДНА СТРАТЕГІЯ ТА УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ</i>	1476
Невинна Ю.П., Бабіна О.О. <i>ІСПАНСЬКИЙ ЗОЛОТИЙ ВІК: КУЛЬТУРНЕ ПІДНЕСЕННЯ В УМОВАХ ПОЛІТИЧНИХ І РЕЛІГІЙНИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ</i>	1490
Онищенко Ю. <i>ІВАН ЛИПА ТА ЮЗЕФ ПІЛСУДСЬКИЙ: ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ І ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ДІЯЧІВ У КРАЇНАХ ЄС ТА УКРАЇНІ. РОЛЬ НЕДЕРЖАВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЗБЕРЕЖЕННІ ТА ВІДНОВЛЕННІ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ</i>	1498
Пальчевський Р.С., Півоварчук В.М., Філіпович М.Б. <i>ДЖЕРЕЛА ДО ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ДІЯЛЬНОСТІ «ПРОСВІТИ» НА ВОЛИНІ У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТ.</i>	1514
Понипаляк А.В. <i>СТЕПАН БАНДЕРА ВІД ВАРШАВСЬКОГО ПРОЦЕСУ ДО ІДЕОЛОГА УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ</i>	1525
Прокопов В.Ю. <i>СТАВЛЕННЯ УЧАСНИКІВ РУХУ ОУН І УПА ДО ПОЛЯКІВ: КОНТЕНТ-АНАЛІЗ МЕМУАРНИХ ДЖЕРЕЛ ЗАКЕРЗОННЯ</i>	1536

- Томенчук Б.П., Лаврук Т.В.** 1553
ГУЦУЛЬЩИНА В ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕТНОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛИЧИНІ ПРОТЯГОМ ХІХ СТ.
- Чекиш Н.В., Іванова Л.Г.** 1566
ІНОЗЕМНІ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ В РАДЯНСЬКИХ ТАБОРАХ НА ТЕРИТОРІЇ УРСР: НОВІТНІЙ УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ДИСКУРС
- Шкабко С.І., Лавровська О.А.** 1598
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ ІСТОРІЇ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА УКРАЇНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ
- Шкода Н.А., Крилова А.М.** 1615
СТАНОВИЩЕ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ В УКРАЇНІ ПРОТЯГОМ ПЕРШОГО ПОСТРАДЯНСЬКОГО ДЕСЯТИРІЧЧЯ: ІСТОРИОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД ПРОБЛЕМИ
- Шульга С.** 1629
МІЖНАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ НА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОМУ ПОРУБІЖЖІ (ЗА ХРОНІКАМИ ЧЕСЬКИХ ПОСЕЛЕНЬ ВОЛИНИ)

СЕРІЯ «Техніка»

- Онищенко О.А., Мельник О.М., Курдюк С.В., Маслій О.М., Маулевич В.О.** 1641
МОДЕЛЮВАННЯ ТЕРМІЧНИХ І СТРУКТУРНИХ ЕФЕКТІВ ПРИ ЛАЗЕРНОМУ ТА ПЛАЗМОВОМУ ЗМІЦНЕННІ ПОВЕРХНЕВИХ ЦАРІВ КОНСТРУКЦІЙНИХ СТАЛЕЙ

УДК 378.147.091:78 (045)

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-4\(34\)-1301-1311](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-4(34)-1301-1311)

Стратан-Артишкова Тетяна Борисівна професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри мистецької освіти, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Вниченка, м. Кропивницький, тел.: (099) 714-43-77, <https://orcid.org/0000-0001-5507-1832>

Бузова Олена Дмитрівна кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін, Бердянський державний педагогічний університет, м. Запоріжжя, тел.: (098) 030-28-82, <https://orcid.org/0009-0009-6357-0709>

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ АВТОРСЬКОЇ СПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. У статті здійснено огляд наукових праць з проблеми дослідження. Визначено та обґрунтовано основні педагогічні умови формування авторської спроможності майбутнього викладача музичного мистецтва.

Зазначено, що авторська спроможність як інтегрована професійно значуща особистісна якість формується у процесі творчо-виконавської підготовки, яка є сенсом професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, її якісною характеристикою, зумовлюється теорією і практикою музичного виховання, своєрідністю й особливістю музично-педагогічної діяльності.

Підкреслено, що сутність творчо-виконавської підготовки полягає у розв'язанні педагогічних завдань засобами музичного мистецтва і спрямовується на розвиток особистості, спроможної до самовираження і самореалізації, здатної до сприйняття нового досвіду, організації та створення умов, необхідних для вираження своєї унікально-індивідуальної неповторності у власній творчості.

Основними педагогічними умовами формування авторської спроможності майбутнього викладача музичного мистецтва визначено: створення творчо-комунікативного середовища на засадах діалогової (суб'єкт-суб'єктної) взаємодії і співтворчості викладача і студента, в якому студент усвідомлює себе суб'єктом, дієвим учасником навчального процесу; спонукання і залучення студентів до самовираження у композиторсько-виконавській творчості.

Узагальнено, що вершиною творчо-виконавської підготовки майбутнього викладача музичного мистецтва, її інтегральною характеристикою, є суб'єкт-

ність, цілісність, унікальність і неповторність особистості, яка виявляє себе в авторстві, у власній творчості, зокрема, композиторській. Залучення майбутнього вчителя музичного мистецтва у такий вид творчості сприяє особистісно-професійному і творчому зростанню, спрямовується на результат – формування його авторської спроможності як складної, інтегрованої, професійно значущої особистісної якості.

Ключові слова: творчо-виконавська підготовка, творчо-комунікативне середовище, композиторсько-виконавська творчість, діалогова взаємодія, співтворчість, майбутній викладач музичного мистецтва.

Stratan-Artyshkova Tetiana Borysivna Professor, Doctor of Pedagogical Sciences, professor of the Department of Art Education, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University, Kropyvnytskyi, tel.: (099) 714-43-77, <https://orcid.org/0000-0001-5507-1832>

Buzova Olena Dmytrivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Theory and Methods of Teaching Artistic Disciplines, Berdyansk State Pedagogical University, Zaporizhzhia, tel.: (098) 030-28-82, <https://orcid.org/0009-0009-6357-0709>

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR FORMING THE AUTHOR'S ABILITY OF A FUTURE MUSIC TEACHER

Abstract. The article reviews scientific works on the research problem. The main pedagogical conditions for the formation of the author's ability of a future teacher of musical art are determined and substantiated.

It is noted that authorial ability as an integrated professionally significant personal quality is formed in the process of creative and performing training, which is the meaning of the professional training of a future teacher of musical art, its qualitative characteristics are determined by the theory and practice of musical education, the originality and peculiarity of musical and pedagogical activity.

It is emphasized that the essence of creative and performing training lies in solving pedagogical tasks using the means of musical art and is aimed at developing a personality capable of self-expression and self-realization, capable of perceiving new experience, organizing and creating the conditions necessary for expressing one's unique individual uniqueness in one's own creativity.

The main pedagogical conditions for the formation of the author's ability of a future teacher of musical art are defined as: creation of a creative and communicative environment based on the principles of dialogical (subject-subject) interaction and co-creation of the teacher and the student, in which the student realizes himself as a

subject, an active participant in the educational process; encouraging and involving students in self-expression in compositional and performing creativity.

It is generalized that the pinnacle of creative and performing training of a future teacher of musical art, its integral characteristic, is the subjectivity, integrity, uniqueness and inimitability of the individual, which manifests itself in authorship, in one's own creativity, in particular, compositional. Involving a future music teacher in this type of creativity contributes to personal, professional and creative growth, and is aimed at the result – the formation of his authorial ability as a complex, integrated, professionally significant personal quality.

Keywords: creative and performing training, creative and communicative environment, composer and performing creativity, dialogic interaction, co-creation, future teacher of musical art.

Постановка проблеми. Процеси модернізації та глобалізації, що охопили всі сфери цивілізаційного простору, потребують інноваційних змін у змісті мистецької освіти, вирішення важливих завдань, пов'язаних із підготовкою висококваліфікованих, дієвих, інтелектуальних фахівців, здатних стверджувати себе як творчу індивідуальність, самореалізовуватись у професії, бути суб'єктом соціокультурного середовища, носієм і оберегом національного мистецтва.

Мистецька освіта, як могутній засіб духовно-творчого розвитку особистості, спрямована на активізацію суб'єктних можливостей, розвиток професійно значущих особистісних якостей кожного майбутнього фахівця, здатності творити за законами краси, впроваджувати мистецькі цінності в середовищі загальноосвітніх і спеціалізованих закладів, бути автором свого життя, своєї професії.

Вирішити ці завдання уможливило творчо-виконавська підготовка як складна неперервна динамічна система, що передбачає формування авторської спроможності, приводить до принципово нового якісного стану, готовності майбутнього викладача музичного мистецтва до художньо-творчої комунікації з учнівською молоддю, здатності усвідомлювати світ і себе у ньому через мистецтво, через творчість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у теорію та практику мистецької освіти зроблено її фундаторами, зокрема, академіком І. Зязюном, вченими, педагогами-музикантами Г. Падалкою, О. Рудницькою.

Проблема формування творчої особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва порушуються в наукових працях сучасних науковців, зокрема, О. Бодрової, О. Єременко, Т. Дорошенко, Г. Ніколаї, А. Козир, О. Комаровської, Л. Масол, О. Олексюк, В. Орлова, О. Отич, Г. Падалки, Л. Паньків, А. Растригіної, О. Ребрової, О. Ростовського, О. Рудницької, Т. Скорик, С. Соломахи, О. Щолокової та ін.

Вища музично-педагогічна освіта збагатилась інноваційними методиками Е. Бриліна, А. Зайцевої, К. Завалко, Л. Паньків, Н. Сегеди, О. Шевцової та ін., що свідчить про актуальність і значущість проблеми формування духовно-творчої особистості засобами музичного мистецтва.

Важливим предметом наукових пошуків мистецької освіти Г. Падалка визначає «формування духовного світу людини, закономірності гармонізації її життя, забезпечення природного входження до соціального середовища» через мистецтво [1, С. 5].

О. Отич розглядає мистецтво як форму суспільної свідомості та сферу творчої людської діяльності, спрямованої на осмислення світу й оцінку місця людини в ньому, об'єктивовану в художніх образах; як процес і результат художньої творчості, в якій актуалізується особистість митця і знаходить свої втілення й вираження його творча індивідуальність [2, С. 19].

Підкреслюючи значущість творчості у розвитку особистості, Л. Масол зазначає, що «зі здатністю до художньої творчості, гармонізації й удосконалення всього суцього пов'язаний перехід людини зі світу природи у світ культури» [3, С. 26]. Через мистецтво особистість самовиражається, самоактуалізується, усвідомлює власну унікальність та неповторність.

Комунікація через мистецтво, вказує О. Комаровська, передбачає осмислення мистецьких творів, вміння брати участь у різноманітних ракурсах художньо-творчої комунікації (сприйняття-інтерпретація-творення), здатність ідентифікувати своє «Я» в мистецькому просторі, адекватно оцінювати власну творчість, виявляти повагу до творчості Інших, що у подальшій діяльності зумовлює соціалізацію особистості через мистецтво, здатність творити й співіснувати у мультикультурному середовищі [4].

Ці позиції науковців є особливо важливими у творчо-виконавській підготовці майбутніх викладачів музичного мистецтва, коли пріоритетними є не тільки прагнення набути знань, умінь художньо-діалогового спілкування, а й усвідомлення потреби у розкритті почуттів, переживань у власній творчості. Саме у творчості виробляється особливе почуття піднесення і свободи, позитивна енергетика, особливий духовний стан й імпульс до творчого пошуку, інтуїтивна чуттєвість і проникливість, впевненість у прийнятих рішеннях і діях [5, С. 1046].

Мета статті - визначити та обґрунтувати педагогічні умови формування авторської спроможності майбутнього викладача музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Важливим завданням професійної підготовки майбутнього викладача музичного мистецтва є розвиток творчої особистості, котра вміє орієнтуватися в історико-стильових тенденціях, у закономірностях мистецтва, проникати у зміст музичних творів способом аналітичного мислення-пізнання та емоційно-образного сприйняття-інтерпретації,

здатна самовиражатись у різних видах музично-педагогічної діяльності, творчо мислити і творчо діяти.

Виявити творчі можливості студента, які ще є прихованими, не очікувати, коли майбутній учитель виявиться як творча особистість у майбутній діяльності, а в умовах навчання у ВНЗ «вивільнити» його творчі здібності і можливості, виявити його унікальність і неповторність, спрямувати творчу діяльність у педагогічне русло – важливе завдання творчо-виконавської підготовки майбутнього викладача.

Творчо-виконавська підготовка є складним системно-інтеграційним утворенням і визначає якісно новий рівень професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва, передбачає розвиток його професійно-особистісних якостей, емоційно-ціннісного ставлення до мистецьких цінностей, явищ педагогічної реальності, здатності до самовираження і самореалізації у професійній діяльності і життєтворчості. Як процесуально-результативне, системно-інтеграційне утворення, творчо-виконавська підготовка охоплює фахові дисципліни, передбачає інтеграційні зв'язки з дисциплінами інших циклів, ґрунтується на логічно пов'язаних наукових підходах і принципах.

Зазначимо, що авторська спроможність майбутнього викладача музичного мистецтва виявляється не тільки у композиторсько-виконавській творчості, не обмежується процесом власного творення, композиції, імпровізації, проектами-презентаціями, а навпаки, застосовуючи і втілюючи їх, виходячи за формування композиторських умінь та навичок у межах певного предмета, вона (авторська спроможність) набуває більш широкого значення, аніж «композиторство», передбачає здатність майбутніх фахівців здійснювати інтегровану творчо-проектувальну діяльність, створювати й впроваджувати власні художньо-творчі проекти, різноманітні івент-заходи, залучати до участі аудиторію, учнів, батьків.

Відтак, авторська спроможність набуває широкого соціокультурного значення, передбачає готовність майбутнього викладача музичного мистецтва до здійснення творчо-проектувальної діяльності, художньої комунікації на різних рівнях (сприйняття-інтерпретація, творення-проектування), спонукає до самореалізації у майбутній професії і життєтворчості.

Результативності й ефективності формування авторської спроможності майбутнього викладача музичного мистецтва значною мірою сприяють педагогічні умови. Добір педагогічних умов, пов'язаних у логічну систему з метою досягнення результативності у формуванні авторської спроможності майбутніх фахівців дає змогу проектувати індивідуально-освітні траєкторії кожного студента у просторі творчо-виконавської підготовки.

Основною педагогічною умовою визначаємо *створення творчо-комунікативного середовища на засадах діалогової (суб'єкт-суб'єктної) взаємодії і співтворчості викладача і студента*, в якому студент виявляє високий рівень

творчої активності, самостійності, відповідальності. Роль студента не може бути зведена до пасивного реципієнта, який споживає і просто накопичує певну інформацію.

Він має стати суб'єктом, отримати статус тієї «духовної сили», завдяки якій особистість починає інакше дивитися на світ, інакше відчувати, інакше діяти.

Суб'єктно-суб'єктний рівень як найширший за своїми можливостями охоплює різні ступені суб'єктності педагога і студентів з тим лише обмеженням, що суб'єктність студента менша за суб'єктність викладача. Тому у навчальному процесі саме викладач має створити такі умови, які сприяють інтенсивному і динамічному розвитку особистості студента, викликають переживання радості творчого натхнення й досягнення результату, потреби у пізнанні і самовираженні. Майбутній викладач музичного мистецтва є суб'єктом багаторівневого творчого процесу, що пов'язано, по-перше, зі специфікою музики як мистецтва концентрації двох видів творчості – «первинного» (композиторського) та «вторинного» (виконавського) та, по-друге, творчими характеристиками музично-педагогічної діяльності [6].

Композиторсько-виконавська діяльність здійснюється у співтворчості викладача і студента, передбачає організований педагогічний вплив, підготовленість викладача до проведення такої діяльності, спрямовується на формування авторської спроможності майбутнього фахівця, виявляється в мірі узгодженості дій викладача і студента в процесі розв'язання творчих завдань, у ставленні викладача до студента як до суб'єкта навчання, організації умов для подолання інерції, для творчого пошуку, для креативних ідей та творчих несподіванок [7; 8].

Відомо, що зразок поведінки сприймається краще, якщо її демонструє особистість, що є для студента значимою. Тому викладач має бути прикладом для наслідування, орієнтиром у творчому розвитку майбутнього фахівця. Здатність викладача виявляти себе в ролі фасилітатора передбачає наявність таких суттєвих і значущих якостей, як професійна компетентність, педагогічна майстерність, ерудиція, інтелектуальність, комунікативність, креативність, емпатійність, вимогливість, аргументованість, об'єктивність, переконливість суджень, прийняття думок іншого, співпраця на паритетних засадах, толерантність, самопрезентація, установка на позитив, справедливість, мобільність, цілеспрямованість, спостережливість, розуміння психологічного стану студента, здатність пробуджувати у тих, хто навчається, самостійність і критичність оцінки та самооцінки, організовувати самостійну роботу студентів, чітко, оперативно формулювати думку, володіти технікою педагогічного і міжособистісного спілкування (мова, міміка, жести, рухи); надихати на розв'язання художньо-творчих завдань, залучати у творчо-виконавський процес, досягати

високого авторитету, володіти комплексом професійно значущих особистісних якостей (вольові та емпатійні); тонко «диригувати» пізнавальною активністю студентів (В. Орлов) [9, С. 33].

Важливою умовою у формуванні авторської спроможності майбутнього викладача музичного мистецтва є спонукання і залучення до самовираження у композиторсько-виконавській творчості студентів (створення музичної композиції, імпровізація, художньо-творчий проєкт), де кожен знаходить своє місце і роль, затребуваність, відчуває значимість і важливість у цій діяльності. У такій колективній синергії відбуваються унікальні біфуркаційні процеси, зумовлені спільним пошуком, співтворчістю, діалоговою взаємодією, співпричетністю, взаємодопомогою, що у результаті приводить до кардинальних змін у ціннісно-особистісній сфері студента, розуміння ним значущості себе, свого внеску у майбутню діяльність, професійну і життєву.

Ефективність композиторсько-виконавської творчості детермінується особливостями мотиваційної сфери студента, його потребами та інтересами, Мотивація творчості – це система стійких мотивів, що відображає особистісну трансформацію взаємодії соціальних та індивідуальних чинників у стійку творчу спрямованість. Усвідомлення значення «композиторства», орієнтація на розвиток у студента прагнення до самовираження і самореалізації у власній творчості, мобілізація його творчих потенційних сил спрямовуються також на розвиток когнітивно-інтерпретаційної сфери майбутніх викладачів, допомагає досягти позитивних результатів у формуванні авторської спроможності.

У розвитку мотивації студентів до композиторсько-виконавської творчості ми виходили з положень про те, що здатність до самовираження і самореалізації у творчо-виконавській діяльності (виконавській, композиторській, проєктувальній) має бути метою як викладача, так і студента; творчо-проєктувальна діяльність набуде ефективності, якщо її зміст, форми і методи відобразатимуть особливості діяльності майбутнього фахівця.

Позитивна мотивація, спонукання і заохочення до самовираження, віра у свої можливості, прагнення творити і творчо працювати є сильним стимулом до виникнення творчої активності. Невпевненість, боязкість, занадто висока самокритичність, надмірно прискіплива самооцінка заважає творчості, «заганяє» в глухий кут творчу ініціативу і уяву, призводить до виникнення негативного психологічного внутрішнього стану. Тому створення відповідного емоційного стану, зміна повчальної ролі викладача на контрольну, усунення поляризованості позицій викладача і студента, зосередженість на позитивному досвіді, неімперативний стиль спілкування, поєднання визначеності та свободи, емоційність і врівноваженість, використання лише позитивних засобів впливу (заохочення, схвалення, стимулювання ініціативність і активність студентів), розширення функцій і ролі викладача у співтворчості (актор, режисер, партнер

у здійсненні і впровадженні творчих проєктів) приводить до внутрішнього комфорту, позитивного емоційного резонансу, загальної творчої атмосфери, удосконалює працездатність викладача і студента.

Важливим є стимулювання в студентів здатності до конгруентності, що залежить від умінь викладача застосувати широкий арсенал відповідних методів і прийомів, що спрямовуються на створення ситуації довіри, невимушеності, розкутості, художньої свободи, впевненості у доцільності самостійних творчих пошуків, осмислення своїх індивідуальних реакцій у процесі особистісного акту творення, «композиторства», уникнення «закостенілості стереотипів», «чіткої алгоритмічності мислення», що «цементує» самовираження студента у власній творчості.

Стимулювання емоційних реакцій студентів, уміння «захопити» їх, залучити у процес співпереживання і внутрішнього сприйняття цінностей, здатність викликати «художні емоції», які характеризуються своєю безкорисливістю, катарсичністю, естетичністю, духовністю, набуває дієвого значення, забезпечує аксіологізацію процесу композиторсько-виконавської діяльності, яка, в свою чергу, здійснює свої функції розвитку особистості, «стає носієм і каталізатором високої людської духовності» [10, с. 31].

Внутрішня структура композиторсько-виконавської творчості, її семантична відкритість, принципова незавершеність музичного твору, співтворчість, індивідуальний характер власної творчості та відкритість до індивідуальних інтерпретацій зумовлюють й індивідуальне ставлення до студента, розуміння його типологічних і особистісних властивостей. Тому важливим є звільнення педагога від стандартів консервативного мислення, здійснення педагогічних впливів відповідно до індивідуальних особливостей студента, його музичних і педагогічних здібностей, своєрідності його художнього тезаурусу, згідно з його мистецькими уподобаннями, нахилами та інтересами, психолого-педагогічними і спеціально-музичними можливостями і здібностями. Тобто основне завдання педагога у процесі композиторсько-виконавської творчості – підійти до студента якомога ближче, відчути його душею, створити не суб'єкт-об'єктну пару, а діалогічну – суб'єкт-суб'єктну. Залучення до процесу композиторсько-виконавської творчості всіх без винятку студентів, кожен з яких знаходить своє місце, «роль», важливість і значимість («без тебе не обійдемося», «без тебе не можна»), затребуваність, кожному дає змогу відчути себе потрібним у спільній діяльності.

Надання партнерської допомоги викладачем сприяє розвитку у студентів здатності до творчих виявів, спонукає їх до самовираження, вільного розкриття власних думок і позиції щодо художнього задуму та основної ідеї твору, забезпечує можливість виявити індивідуальність, неповторність, оригінальність, самостійність в осмисленні проблеми, у знаходженні способів її

розв'язання у процесі індивідуального авторства та спільної творчості. Найважливішим елементом такої діалогової взаємодії, зазначає О. Олексюк, є зворотний зв'язок, що приводить до ціннісно-сислової рівності, обміну духовними цінностями, до *авторської* чутливості, здатності бути оригінальним у думках, виразним у діяльності, неповторним у власній творчості [11].

Співтворчість педагога і студентів передбачає необхідність взаємодії, взаємодопомоги, взаєморозуміння, взаємопізнання, співпереживання, співчуття у процесі спільної (групова, колективна) композиторсько-виконавської творчості. Під час такого спілкування відбувається накопичення і обмін творчим досвідом, виявлення лідерських, організаторських та вольових якостей студента, регулювання-зняття емоційного напруження, єдність мотивів, мети, засобів їх досягнення, самої діяльності, поведінки суб'єктів міжособистісного і художньо-творчого спілкування. Вміння говорити, доводити, слухати – невід'ємний атрибут інтерсуб'єктивних зв'язків, ідентифікації, взаєморозуміння особистості з іншими учасниками.

Процес композиторсько-виконавської творчості доволі часто супроводжується сумнівами майбутнього фахівця у власній можливості здійснювати таку діяльність, невпевненістю у своїх творчих силах. Саме тому викладач має допомогти студенту «організувати цей хаос у собі», подолати емоційно-психологічний бар'єр, надати змогу кожному студенту розкривати себе у композиторсько-виконавській творчості, створити простір для авторського самовираження, надати можливість не тільки мати власні думки і почуття, а й виражати їх у звуках, тобто виражати самого себе у цих «своїх» звуках. Зазначимо, що сам процес творення є і умовою, і формою, і методом формування авторської спроможності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Діалоговий рівень керування процесом композиторсько-виконавської творчості обов'язково передбачає його гуманізацію, духовну зорієнтованість, сходження студентів до вершин суб'єктності, вершин духовності й потребує від педагога цілеспрямованості, наполегливості, високого рівня фахової підготовки, загальної культури і розвитку, достатнього рівня суб'єктності; віри у можливість діалогового рівня керування; прагнення до самовдосконалення, підвищення професіоналізму.

Діалоговий рівень керування процесом композиторсько-виконавської творчості студентів передбачає особистісне, суб'єктно-суб'єктне, рівноправне, духовно зорієнтоване спілкування викладача зі студентами. Художньо-педагогічний діалог настільки пронизує особистість на названому рівні керування, що вона стає «діалоговою особистістю». У це поняття вкладається такий розвиток особистості педагога і студента, їхніх індивідуальних і духовних можливостей, що керівництво процесом композиторсько-виконавської творчості перетворюється на діалогове спілкування, що зумовлюється і самою своєрідністю цієї діяльності, комунікації на рівні духовних цінностей і сенсів [12].

Висновки. Ефективність формування авторської спроможності майбутнього фахівця залежить від здатності викладача збагатити процес художнього пізнання формами і методами, які уможлиблювали б стимулювання оригінальних виявів особистісних реакцій студентів, створення і використання визначених педагогічних умов для їх самовираження у самотворчості, потреби відчувати себе автором-творцем, автором-виконавцем, автором-режисером тощо. Тому у процесі формування авторської спроможності пріоритетними мають бути не тільки прагнення студентів оволодіти мистецтвом композиторсько-виконавської творчості, а й устремлення та вміння викладачів інших дисциплін, котрі формують фахові компетентності студентів (вокальні, інструментальні, музично-теоретичні, практично-методичні, науково-дослідні), спонукають студентів до творчості, залучають у художньо-діалогову комунікацію. Така інтеграція мистецьких знань, спрямованість на самотворчість позитивно і якісно впливає на розвиток мотиваційно-ціннісної, творчо-рефлексивної сфер майбутніх фахівців, пробуджує віру у своїх творчих силах, впевненість, викликає бажання творити, потребу у подальшому саморозвитку і самореалізації.

Література:

1. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва. К., 2008. 274 с.
2. Отич О. М. Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання: теоретичний та методичний аспекти : [монографія] / за наук. ред. І.А. Зязюна. Чернівці, 2009. 752 с.
3. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика. К., 2006. 432 с.
4. Комаровська О. А. Мистецька освіта: передчуття змін та готовність учителя до них. *Мистецтво та освіта*. № 3. 2017. С. 11–15.
5. Стратан-Артишкова Т.Б. Музично-творча діяльність у формуванні художньо-комунікативних якостей майбутнього вчителя музичного мистецтва. «Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2024. № 11(29) 2024. С. 1391. 1040–1050.
6. Бузова О.Д. Удосконалення фахової підготовки майбутніх учителів музики засобами поліхудожнього виховання : монографія. Бердянськ, БДПУ, 2012. 168 с.
7. Шевцова О.Б. Художня інтерпретація у розвитку творчого потенціалу майбутнього вчителя музичного мистецтва. «Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2024. № 11(29) 2024. С. 1391. 1088–1096.
8. Шевцова О.Б., Співтворчість у процесі музично-виконавської інтерпретації художнього образу. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2022. Вип. 207. 403 с. С. 368–371.
9. Орлов В. Ф. Педагогічна майстерність викладача мистецьких дисциплін : навч.-метод. посіб. / В. Ф. Орлов, О. О. Фурса, О. В. Баніт. К. : Едельвейс, 2012. 272 с.
10. Рудницька, О. П. Педагогіка загальна та мистецька: навч. посібник. Тернопіль, 2005. 360 с.

11. Олексюк О.М. Музична педагогіка : навч. посіб. К., 2006. 188 с.
12. Стратан-Артішкова Т.Б. Особливості творчо-виконавської підготовки майбутнього викладача музичного мистецтва. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»): журнал. 2023. № 7(21) 2023. 516 с. С. 476–484.

References:

1. Padalka, H. M. (2008). *Pedahohika mystetstva : teoriya i metodyka mystets'kykh dystsyplin [Art pedagogy: theory and methodology of artistic disciplines]*. K. : Osvita Ukrayiny [in Ukrainian].
2. Otych, O. M. (2009). *Mystetstvo u systemi rozvytku tvorchoyi individual'nosti maybutn'oho pedahoha profesiynoho navchannya: teoretychnyy ta metodychnyy aspekty [Art in the system of developing the creative individuality of the future teacher of vocational education: theoretical and methodological aspects]*. Chernivtsi.[in Ukrainian].
3. Masol, L. M. (2006). *Zahal'na mystets'ka osvita: teoriya i praktyka [General art education: theory and practice]*. K. [in Ukrainian].
4. Komarovs'ka, O. A. (2017). *Mystets'ka osvita: peredchuttya zmin ta hotovnist' uchytelya do nykh [Art education: anticipating changes and the teacher's readiness for them.]*. *Mystetstvo ta osvita*. Kyiv [in Ukrainian].
5. Stratan-Artyshkova T.B. *Muzychno-tvorcha diyal'nist' u formuvanni khudozhn'o-komunikatyvnykh yakostey maybutn'oho vchytelya muzychnoho mystetstva [Musical and creative activity in the formation of artistic and communicative qualities of a future teacher of music]*. «Aktual'ni pytannya u suchasniy nautsi (Seriya «Pedahohika», Seriya «Pravo», Seriya Ekonomika», Seriya «Derzhavne upravlinnya», Seriya «Tekhnika», Seriya «Istoriya ta arkheolohiya»)»: zhurnal. № 11(29) 2024. S. 1391. 1040–1050 [in Ukrainian].
6. Buzova, O.D. (2012). *Udoskonalennya fakhovoyi pidhotovky maybutnikh uchyteliv muzyky zasobamy polikhudozhn'oho vykhovannya [Improving the professional training of future music teachers by means of polyartistic education]*. Berdyans'k, BDPU [in Ukrainian].
7. Shevtsova, O.B. (2024). *Khudozhnya interpretatsiya u rozvytku tvorchoho potentsialu maybutn'oho vchytelya muzychnoho mystetstva [Artistic interpretation in the development of the creative potential of a future music teacher]*. «Aktual'ni pytannya u suchasniy nautsi (Seriya «Pedahohika», Seriya «Pravo», Seriya Ekonomika», Seriya «Derzhavne upravlinnya», Seriya «Tekhnika», Seriya «Istoriya ta arkheolohiya»)»: zhurnal. № 11(29) 2024. S. 1391. 1088–1096 [in Ukrainian].
8. Shevtsova, O.B. (2022). *Spivtvorchist' u protsesi muzychno-vykonavs'koyi interpretatsiyi khudozhn'oho obrazu [Co-creation in the process of musical and performing interpretation of an artistic image]*. *Naukovi zapysky*. Kropyvnyts'kyi: Tsentral'noukrayins'kyi derzhavnyy pedahohichnyy universytet imeni Volodymyra Vynnychenka, 207, 368–371 [in Ukrainian].
9. Orlov, V. F., Fursa, O. O. & Banit, O. V. (2012). *Pedahohichna maysternist' vykladacha mystets'kykh dystsyplin [Pedagogical skill of the teacher of art disciplines]*. K. : Edel'veys [in Ukrainian].
10. Rudnyts'ka, O. P. (2005). *Pedahohika zahal'na ta mystets'ka [General and artistic pedagogy]*. Ternopil': Navchal'na knyha – Bohdan [in Ukrainian].
11. Oleksyuk, O. M. (2006). *Muzychna pedahohika [Music pedagogy]*. K. [in Ukrainian].
12. Stratan-Artyshkova, T. B. (2023). *Osoblyvosti tvorcho-vykonavs'koyi pidhotovky maybutn'oho vykladacha muzychnoho mystetstva [Peculiarities of creative and performing training of the future music teacher]*. «Наука і техніка сьогодні» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка») – «Science and technology today» (Series «Pedagogy», Series «Law», Series «Economics», Series «Physical and mathematical sciences», Series «Technology»), 7(21), 476–484 [in Ukrainian].